

2012

Sənaye və yanacaq-energetika kompleksində fəaliyyətə dair Hesabat

Nazirliyi

Sənaye və yanacaq-energetika kompleksində 2012-ci il ərzində fəaliyyətə dair Hesabat

Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin yüksək professionallıqla və bacarıqla apardığı xarici və daxili dövlət siyasəti nəticəsində ölkəmiz hər bir sahədə inkişaf edir və pozitiv istiqamətdə dinamik irəliləyir. Hal-hazırda Azərbaycan iqtisadi yüksəliş tempinə görə dünyanın qabaqcıl ölkələrinin sırasında özünəməxsus layiq yer tutub, ilbəlil büdcə gəlirlərinin əhəmiyyətli dərəcədə çoxalmasına nail olub, bu da xalqımızın həyat səviyyəsinin və rifah halının durmadan yaxşılaşdırılmasına, abadlıq və quruculuq işlərinin aparılmasına geniş imkanlar yaratmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin gərgin əməyi və rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilən Yeni Neft Strategiyası respublikamızın yerləşdiyi coğrafi məkanda ölkəmizin böyük nüfuz sahibinə və aparıcı lider dövlətə çevrilməsinə zəmin yaratmışdır. Böyük həcmdə xarici investisiyaların respublikaya cəlb edilməsi, əlverişli sahibkarlıq və biznes mühitinin formalaşdırılması ölkəmizdə aparılan iqtisadi siyasətin əsas prioritet istiqamətlərini təşkil edir.

İnkişaf edən Azərbaycanın iqtisadi gücünün və beynəlxalq nüfuzunun artmasında ölkəmizin sənaye və yanacaq-energetika kompleksinin mühüm və həlledici rolu vardır. Hal-hazırda ölkəmizin ümumi daxili məhsulunun 50,0 faizi sənayenin müxtəlif sahələrində istehsal olunur, bunun da 75,4 faizi mədənçıxarma, 18,9 faizi emal bölməsində, 4,9 faizi elektrik enerjisi, qaz və təchizat bölməsində istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın aparıcı sahəsi olmaqla sənaye sektoru xalqın həyat səviyyəsinin yüksəldilməsində, əhalinin işlə təmin olunmasında, elmin, texniki tərəqqinin yüksəlişində, yeni texnika və texnologiyaların istehsala tətbiq olunmasında öz əvəzedilməz rolunu davam etdirməkdədir. Bu sahədə ölkə iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsi ilə bərabər, həm də onun müdafiə qabiliyyətinin artırılmasında da daim öz töhfəsini verir.

Bütün sahələrdə olduğu kimi sənaye sahəsi də inkişaf edir, istehsal gücləri və əsas fondların həcmi durmadan artır.

2012-ci ildə Azərbaycan Respublikasında əsas kapitalla yönəldilən vəsaitin həcmi 13,7 milyard manatdan çox olmuşdur. Bu vəsaitin 5,2 milyard manatı və ya 37,7%-i sənaye sahəsinə yönəldilmişdir ki, bunun da 3,5 milyard manatı və ya 67,3 %-i bilavasitə neft və qazın hasilatına yönəldilmişdir. 2012-ci ildə mədənçıxarma sənayesinin inkişafına yönəldilən vəsaitin həcmi ümumilikdə əsas kapitalla yönəldilən vəsaitin həcmində 25,5 % təşkil etmişdir.

Maliyyə mənbələrinə görə əsas kapitalla yönəldilən vəsaitin həcmində büdcə vəsaiti 45,2% təşkil etməklə 6,2 milyard manat və müəssisə və təşkilatların vəsaiti 42,9 % təşkil etməklə 5,9 milyard manat olmuşdur. Ümumi vəsaitin həcmində bank

vəsaitlərinin payı 5,0%, büdcədən kənar fondların vəsaitləri 3,8%, əhalinin şəxsi vəsaitləri isə 2,7 % təşkil etmişdir.

2012-ci ildə neft sektorunda 3,5 milyard manat, qeyri neft sektorunda isə 10,2 milyard manat vəsait yönəldilmişdir. Bu vəsaitin 8,4 milyard manatı daxili mənbələr hesabına, 5,3 milyard manatı isə xarici mənbələrdən yönəldilmişdir. Xarici mənbələrdən əsas vəsaitə yönəldilən vəsaitin həcmi 39,0% təşkil etməklə azalma tendensiyasını davam etdirir.

Ümumi həcmdən istehsal təyinatlı obyektlərin tikintisinə 2012-ci ildə 6,2 milyard manat və ya 45,0% və qeyri-istehsal təyinatlı obyektlərin tikintisinə 7,6 milyard manat vəsait və ya 55,0% yönəldilmişdir.

Sənaye sahəsinə yönəldilən vəsaitin payı istehsal sahəsinə yönəldilən vəsaitin həcmindən 83,9% təşkil edir. Ümumilikdə sənaye sahəsinə yönəldilən vəsaitin həcmi digər sahələrdən daha çoxdur lakin sənayenin emal sahəsinə yönəldilən vəsaitin həcmi hələ ki, tələbatdan geri qalır.

Baxmayaraq ki, sahənin vəsaitə tələbatı daha çoxdur, 2012-ci ildə emal sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 624,2 milyon manat təşkil etmişdir ki, bu da 2011-ci il ilə müqayisədə 81,2% təşkil edir. Sahəyə vəsaitin az yönəldilməsi özünü emal sənayesinin istehsal göstəricilərində də göstərmişdir. 2012-ci ildə emal sənayesində 6,8 milyard manatlıq məhsul istehsal edilmişdir. Bu sahədə istehsalın həcmi 7,5% artmaqla xeyli hissəsi qida məhsullarının istehsalının payına düşüb. Qalan sahələr isə toxuculuq sənayesi 52,3, geyim istehsalı 38,5, dəri və dəri məmulatları istehsalı 20,0, ağac emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 14,4, kimya sənayesi 189,0, əczaçılıq 1,9, rezin və plastik məmulatların istehsalı 78,9, tikinti materialları istehsalı 280, metallurgiya sənayesi 195,2, maşın və avadanlıqların istehsalı 156,7, elektrik avadanlıqları istehsalı 171,6, mebel istehsalı 45,7 milyon manat məhsulla təmsil olunurlar.

2012-ci ildə Yanacaq- enerji kompleksinə daxil olan təşkilatlarda əsas kapitalla yönəldilən vəsaitin həcmi 1.6 milyard manat təşkil etmişdir ki, bunun da böyük əksəriyyəti yəni 1,2 milyard və ya 75% ARDNŞ-ın payına düşür. 2012-ci ildə “Azərenerji ASC” 188,6 milyon manat, “Bakıelektrikşəbəkə” ASC 154,1 milyon manat vəsait xərcləmişdir.

Hazırda Azərbaycan neft-qaz sənayesi öz inkişafının ən mühüm dövrlərindən birini yaşamaqdadır.

Ötən illərdə olduğu kimi, 2012-ci il ərzində də böyük sosial-iqtisadi uğurlar əldə etmiş respublikamız energetika və sənayenin digər sahələrində yüksək nailiyyətlər əldə etmişdir. İl ərzində respublikamızda 43,39 milyon ton neft hasil edilmişdir.

Hesabat ilində 26,9 milyard kub metr, 2011-ci ildə isə 25,5 milyard kub metr qaz hasil edilmişdir. Bu da əvvəlki ilə nisbətən 1,5 milyard kub metr və ya 5,5% çox qazın hasil edilməsi deməkdir.

Artıq bir ildir ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin ötürücülük qabiliyyəti 1 milyon barelə çatdırılmışdır və hesabat dövründə ixrac neft və qaz kəmərləri vasitəsilə dünya bazarlarına 37,1 milyon ton neft və 6,6 milyard kub metr qaz ixrac edilmişdir.

Hesabat dövründə Azərbaycanda gündə 78-82 milyon kub metr qaz hasil edilmişdir ki, bu da dənizdə və quruda istismar edilən yataqlardan, xarici şirkətlərlə birgə işlənən “Şah Dəniz” və “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlarından alınmışdır.

Eyni zamanda ötən ildə neft-qaz təsərrüfatında baş verən ən mühüm hadisələrdən biri kimi yeraltı qaz anbarlarına vurulan qazın həcmnin 2 milyard 100 milyon kubmetrə çatdırılmasıdır. Yaxın gələcəkdə yeraltı qaz anbarlarının tutumunun 3 milyard kubmetrə və növbəti mərhələlərdə isə 5 milyard kubmetrə çatdırılması nəzərdə tutulur.

Respublikada “Yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nda nəzərdə tutulmuş tədbirlər uğurla həyata keçirilir. Neft və qaz sənayesində yeni yataqların kəşfiyyatı, hasilatın təminatı üçün hidrotexniki qurğuların tikintisi, qaz təsərrüfatı sisteminin və infrastrukturunun genişləndirilməsi və yenidən qurulması, elektroenergetika sektorunun möhkəmlənməsi və inkişafı istiqamətində böyük əhəmiyyət kəsb edən işlər davam etdirilir.

”Əşrəfi”, “Qarabağ” və “Babək” perspektiv strukturlarında axtarış-kəşfiyyat işlərinin bərpası istiqamətində işlərin davam etdirilməsini, “Ümid” və “Abşeron” strukturlarında qazılmış kəşfiyyat quyularının məhsuldarlığı barədə məlumatın əldə olunmasını bu sahədə Yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı çərçivəsində aparılmış uğurlu işlər hesab etmək olar. Hal-hazırda Azərbaycanın təsdiq edilmiş qaz ehtiyatları artıq 2,5 trilyon kubmetrdən çoxdur ki, bu da respublikamızın neftlə bərabər zəngin qaz ehtiyatlarına malik olduğunu nümayiş etdirir.

Bu gün bir çox Avropa dövlətlərinin, o cümlədən İtaliya, Yunanıstan, Polşa, Rumıniya, Bolqarıstan, Ukrayna və Baltıqyanı dövlətlərin Azərbaycanla əməkdaşlıqları müsbət mənada yeni məzmun və mərhələyə qədəm qoymuşdur. Milli neft strategiyasının uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində xarici investorları özünə cəlb edən Azərbaycan artıq özü analoji funksiyaları yerinə yetirir. Bunun real mənzərəsini Türkiyə, Gürcüstan, Rumıniya, Ukrayna, İsveçdə və digər dövlətlərin enerji bazarında müşahidə etmək olar. Məsələn, region üzrə lider dövlət kimi mövqelərini gücləndirən ölkəmiz bu gün Gürcüstana ən çox investisiya yatıran dövlət kimi çıxış edir, artıq ölkəmiz tərəfindən Gürcüstandakı “Kulevi” terminalını alınıb, bu ölkədə yanacaq doldurma stansiyaları açılıb, həmçinin ARDNŞ Gürcüstanın qazpaylayıcı şəbəkəsinin böyük hissəsinin idarəçiliyini uğurla həyata keçirir.

Türkiyədə də Azərbaycanın diqqət yetirdiyi sahələr sırasında enerji infrastrukturu əsas yer tutur və bu istiqamətdə səmərəli işlər görülür. Bu sırada ən böyük aktiv olan “Petkim” neft-kimya kompleksində istehsal olunan məhsullar hazırda Türkiyə bazarının təqribən 27 faizini əhatə edir. Son dövrlərdə bəzi geosiyasi faktorlar Avropa İttifaqının bir sıra ölkələrində enerji təchizatında ciddi problemlər yaratmaqdadır. Bu problemin həlli üçün Avropa İttifaqı yeni enerji təchizat mənbələrinin və nəql infrastrukturlarının axtarışına başlamış və Azərbaycan ən etibarlı tərəfdaş və ən dayanıqlı enerji istehsalçısı kimi nəzərdə tutulmuşdur. 2011-ci ilin əvvəlində Avropa Komissiyasının Prezidenti cənab Joze Manuel Borrosanın Azərbaycana səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevlə Avropa üçün çox önəmli olan “Cənub Qaz Dəhlizi” birgə Bəyannaməsinin imzalanması Xəzər hövzəsi qazının Avropaya çatdırılması üçün geniş imkanlar açmışdır. Dəfələrlə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanın öz qazının Avropa ölkələrinə çatdırmaqla Avropanın enerji təhlükəsizliyinə mümkün töhfə verməkdə maraqlı olduğumuz bəyan edilmişdir. Bu məqsədlə, 2011-ci ilin oktyabr ayında Türkiyə ilə Azərbaycan arasında qaz tranziti, qaz təchizatı və qaz alqı-satqısına dair sazişlər imzalandı. Bu sazişlər “Cənub Qaz

Dəhlizi” layihəsi çərçivəsində Azərbaycan qazının Avropaya nəqli üçün nəzərdə tutulmuş hədəflər idi. Bundan başqa Azərbaycan və Türkiyə arasında hökumətlərarası enerji protokolu və “Şah Dəniz-2” layihəsi çərçivəsində Trans-Anadolu (TANAP) qaz boru kəmərinin layihəsi imzalanmışdır. Bu kəmərlə birinci mərhələdə ötürüləcək qazın ilkin həcmi 16 mlrd. kub metr olacaqdır.

Eyni zamanda, Azərbaycanın ərazisi karbohidrogen resurslarının Qazaxıstan və Türkmənistandan Avropa ölkələrinə tranziti üçün ən əlverişli və qısa marşrut olaraq qalır.

Son illər respublikamızda neft emalı sahəsində də mühüm işlər görülmüşdür. İl ərzində respublikada 6 milyon 168 min ton neft emal edilmişdir. Ötən ildə ölkənin neftayırma zavodlarında istehsal olunan neft məhsullarının keyfiyyəti Avro-3 standartlarına çatdırılmış və daha yüksək ekoloji standartların tətbiqi istiqamətində isə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir.

“2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı” çərçivəsində keçirilən Tədbirlər Planına uyğun olaraq, Bakı şəhərinin istilik-təchizat sisteminin müasir tələblərə uyğun yenidən qurulmasında konkret təkliflər hazırlanmış və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Eyni zamanda ölkə ərazisində qazlaşdırma prosesinin ardıcılıqla davam etdirilməsi üçün Sənaye və Energetika Nazirliyi tərəfindən “Qazdan istifadə Qaydaları” hazırlanmış, Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin “Regionların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi haqqında” Sərəncamına əsasən 2008-2012-ci illərdə həyata keçirilən tədbirlər sayəsində qazla təmin olunan əhali abunəçilərinin ümumi sayı 1,1 milyondan 1,4 milyona çatdırılıb, yəni əlavə olaraq 297 min əhali abunəçisinə qaz verilib. Qazla təmin edilən rayonların sayı 65-ə çatdırılıb, əlavə olaraq 136 inzibati-ərazi bölgəsinin qaz təminatı bərpa edilmişdir və nəticədə əhalinin əvvəllər küllü məbləğdə digər yanacaq növünün əldə edilməsinə yönəldilmiş xərcləri kəskin şəkildə, yəni dəfələrlə azaldılmışdır. Hazırda Respublikada qazlaşmanın səviyyəsi 76,4%, o cümlədən Bakı şəhəri üzrə 96,3%, regionlarda isə 65,4%-ə çatmışdır. Sayğaclaşdırmanın səviyyəsi isə 99%-ə çatdırılmışdır.

Son dövrlərdə aparılan effektiv və çox istiqamətli tədbirlər nəticəsində ölkədə təbii qazın itki həddinin aşağı düşməsi müşahidə olunmaqdadır. Belə ki, 2011-ci ildə itki 12,1 % olduğu halda, 2012-ci ildə 9,2 % olmuşdur.

Dövlət Proqramı çərçivəsində regionların qazlaşdırılması üçün nəql kəmərlərində əsaslı işlərin aparılması, xətlərin çəkilməsi davam etdirilmişdir, Bakının ətraf kəndlərinin qazlaşdırılmasında da əhəmiyyətli işlər görülməkdədir. Tək son iki ildə Bakı şəhəri üzrə 66 000 abonent, Abşeron rayonunda isə 19 789 abonent qazla təchiz edilmişdir.

Hesabat dövründə magistral qaz kəmərlərində təmir-bərpa işləri həyata keçirilmiş, şimal, cənub və qərb istiqamətlərində Rusiyaya (1,6 milyard kub metr), Türkiyəyə (3,3 milyard kub metr) və Gürcüstana (1,7 milyard kub metr) stabil qaz ixracını təmin etmişdir.

Respublikamız və iqtisadiyyatımızın inkişafı üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən Qazıməmməd-Astara kəmərinə təmir-bərpa işləri tamamlanmışdır və Astara şəhərində yeni kompressor stansiyasında tikinti quraşdırma işləri davam etdirilərək İran İslam Respublikasına ixrac qazını nəql etmək üçün işçi vəziyyətə gətirilmişdir.

Qürur hissi ilə qeyd etməliyik ki, ölkə rəhbərliyinin Azərbaycanda aparılan məqsədyönlü siyasətinin məntiqi nəticəsidir ki, son 8 ildə neft-qaz sektorunda geniş ixrac infrastrukturunu yaradılmış, ölkəmiz regionun ən mühüm tranzit mərkəzinə çevrilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış “Azərbaycan Respublikasının yanacaq-enerji kompleksinin inkişafı (2005-2015-ci illər) üzrə Dövlət Proqramı” və “Azərbaycan Respublikasında elektrik enerjisi təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər” haqqında Sərəncamlar milli energetikamızda yeni eranın başlanğıcını qoymuşdur. MDB məkanında ilk dəfə olaraq gücü 400 MVt olan müasir qaz-turbin tipli “Şimal” ES-in istifadəyə verilməsi və respublikanın müxtəlif bölgələrində ümumi gücü 860 MVt olan 7 (yeddi) Modul tipli Elektrik Stansiyasının tikilməsi, sistem əhəmiyyətli elektrik veriliş xətlərinin və yarımstansiyaların quraşdırılması energetika sahəsində yeni yüksəlişin başlanğıcını qoymaqla, sənaye mərkəzinin enerji təchizatında hökm sürən disproporsiyayı hiss ediləcək qədər aradan qaldırdı.

2009-cu ildə gücü 525 MVt olan “Sumqayıt” buxar-qaz tipli müasir Elektrik Stansiyasının istifadəyə verilməsi ilə yanaşı, eyni tipli gücü 780 MVt olan “Cənub” ES-in quraşdırılma işləri artıq başa çatmışdır. Beləliklə, son yeddi il ərzində Azərbaycan Energetika Sisteminin generasiya gücü 22%-ə yaxın yeniləşmişdir. Özünün elektroenergetika təhlükəsizliyini təmin etmiş ölkəmiz artıq 2007-ci ildən başlayaraq qonşu dövlətlərə elektrik enerjisi ixrac edən ölkəyə çevrilmişdir.

2012-ci il ərzində elektrik enerjinin istehsalı 21,3 milyard kVts olmaqla, 2011-ci ilin müvafiq dövrü ilə (20,0 milyard kVts) müqayisədə 6,5% artmışdır.

Hal-hazırda enerji sisteminin qoyuluş gücü 6270 MVt təşkil edir. 2012/2013-cü il payız qış mövsümünə mövcud güc 5400 MVt, proqnozlaşdırılan pik gücü isə 3850 MVt təşkil edir.

Elektrik enerjisi üzrə sayğacların səviyyəsi 99%-ə çatdırılmışdır. 300 000 istehlakçıda SMART və GSM tipli sayğacların quraşdırılması həyata keçirilmişdir.

Respublika sənayesinin və əhalinin davamlı, fasiləsiz və etibarlı elektrik enerjisinin təchizatının təmin etmək məqsədilə köhnəlmiş elektrik enerjisi xətləri və ötürücü avadanlıq yenisi ilə əvəz olunmuş, yarımstansiyalarda, elektrik enerjisinin paylayıcı şəbəkələrdə əsaslı təmir-bərpa işləri davam etdirilmişdir.

Nazirlik tərəfindən “Energetika sahəsində effektiv fəaliyyətin təmin edilməsi və hesabatların təkmilləşdirilməsi üzrə” Tədbirlər Planı hazırlanaraq razılaşdırmaq üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Avropa İttifaqının Avropa Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Aləti çərçivəsində həyata keçirilən “Azərbaycanın Enerji Sektorunda Hüquqi Yanaşma və Struktur islahatları” Tvinning Layihəsi çərçivəsində Sənaye və Energetika Nazirliyinin, müvafiq qurumların, Almaniyanın İqtisadiyyat və Texnologiya Federal Nazirliyinin və Slovakiya ekspertlərinin iştirakı ilə “Elektroenergetika haqqında” və “Qaz təchizatı haqqında” qanunların layihələri hazırlanmış, razılaşdırmaq üçün müvafiq təşkilatlara təqdim edilmiş və layihələrin razılaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilmişdir. Qanun layihələrində qaz və elektroenergetika bazarlarında hal-hazırda qüvvədə olan qanunvericiliyə nisbətən fərqli iqtisadi və texnoloji münasibətlərin tətbiqi, o cümlədən qazın və elektrik enerjisinin istehsalının, ötürülməsinin və paylanması bir-birindən müstəqil olan təsərrüfat subyektləri tərəfindən həyata

keçirilməsi, elektrik enerjisinin topdansatış və pərakəndə satış bazarlarının təşkili, bazar iştirakçılarında olan tələblər və digər münasibətlərin tətbiqi təklif olunur.

Eyni zamanda 2012-ci ildə “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” və “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” qanunlarının layihələri, “İstehlakçılara qazın verilməsi üçün qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulmanın texniki şərtlərinin verilməsi Qaydaları”nın, “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nın, “İstehlakçıların elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin verilməsi və elektrik şəbəkəsinə qoşulması Qaydaları”nın, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi barədə” Nazirlər Kabinetinin Qərar layihələri hazırlanmış, aidiyyəti dövlət qurumları ilə razılaşdırılaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycanın Enerji Sektorunda Hüquqi Yanaşma və Struktur islahatları” Tvinning Layihəsi çərçivəsində Elektrik Şəbəkələri və Qaz Şəbəkələri Məcəllələrinin layihələri hazırlanmışdır və hal-hazırda təkmilləşdirilmə mərhələsindədir.

Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında imzalanmış “Enerji sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”na uyğun olaraq, Energetika üzrə qanunların Avropa Direktivlərinə uyğunlaşdırılması üzrə işlər hesabat dövründə də davam etdirilmiş və gələcək islahatlara hazırlıq məqsədi ilə bir neçə Qanun layihəsinin son variantı işlənmişdir.

Energetika sahəsində Nazirliyin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri də alternativ və bərpa olunan enerji növlərinin ölkənin enerji balansına daxil edilməsidir və artıq bu sahədə bir sıra zəruri tədbirlərin icrasına başlanılmışdır. Avropa Birliyinin “Energetika sahəsində İslahatlara Dəstək Proqramı” çərçivəsində alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri və enerjiden səmərəli istifadə üzrə tədbirlər planının hazırlanması və icrasını, bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsini və Avropa qanunvericiliyinə uyğunlaşdırılmasını, kompleks inkişaf strategiyasının hazırlanmasını, investisiya layihələrinin müəyyənləşdirilməsini buna misal gətirmək olar. Bundan əlavə keçən ilin sentyabr ayında Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Bakıda seminar keçirilmiş və noyabr ayında Bakıda Beynəlxalq Konfrans və Sərgi keçirilmişdir. Almaniyanın KfW bankının qrantı hesabına mütəxəssislərin iştirakı ilə Abşeron və Qobustan rayonlarında külək parkları üçün seçilmiş ərazilərin təhlili aparılmış, ilkin texniki iqtisadi araşdırmalar hazırlanaraq maliyyə mexanizmi təklif edilmişdir, “2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın Tədbirlər Planına uyğun olaraq Alternativ və Bərpa olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Şirkətinin icra edəcəyi tədbirlər Planı hazırlanmışdır.

Gündən-günə enerji resurslarına tələbatın daim artması, enerji istehsalı zamanı yaranan ekoloji problemlər və ənənəvi mənbələrin tükənməsi dünyada alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin sürətlə genişlənməsini zəruri etmişdir. Respublikamız alternativ enerji mənbələrinin potensialına görə Avropa məkanında mühüm yerlərdən birini tutur. Ölkə ərazisində kifayət qədər alternativ enerji potensialının olması bu sektorun davamlı inkişafı üçün daxili və xarici investisiyaların cəlb olunmasına, iri miqyaslı layihələrin həyata keçirilməsinə şərait yaradır. Qobustan rayonunda 5,5 MVt. gücündə hibrid tipli elektrik stansiyası, “Eksperimental poliqonu”

və tədris mərkəzi tikilib istifadəyə verilmişdir. Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində günəş, külək, bioqaz, kiçik su elektrik stansiyaların tikintisi planlaşdırılır. Sumqayıt şəhərində günəş panelləri zavodu tikilib istifadəyə verilib. Ənənəvi enerji növləri sahəsində malik olduğumuz zəngin potensial ölkəmizin tələbatına tam cavab versə də, perspektiv inkişaf baxımından mütləq alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə istiqamətində qarşımıza daha konkret vəzifələr qoyulmuşdur. Azərbaycan Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyinin tamhüquqlu üzvü olması da məhz bu sahənin inkişafına göstərilən böyük diqqətin ifadəsidir. Bu işlərin dünya standartlarına uyğun aparılması, iqtisadiyyatda innovasiyaların və müasir texnologiyaların tətbiq edilməsi üçün xarici şirkətlərin təcrübələrindən geniş istifadə olunmasına böyük imkanlar açır.

Neft-qaz və energetika sənayesi ilə yanaşı respublikamızda kimya, maşınqayırma, metallurjiya, yüngül, qida sənaye sahələri bu gün də inkişaf etməkdədir. Sənayenin bütün aparıcı sahələrində artım qeydə alınmışdır, bu da ümumi iqtisadiyyatda sənayenin çəkisinin artmasına və əvvəllər xaricdən idxal olunan bir çox malların artıq Azərbaycanda istehsal olunmasına əhəmiyyətli təsir göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən qarşıya qoyulan sənayeləşmə siyasətinə uyğun olaraq bu sahədə yeni və müasir texnologiyaların tətbiqi genişlənib ki, bu da ağır sənaye, elektrotexnika, əlvan metallurjiya, maşınqayırma, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı, tikinti materialları sənayesinin istehsalı müəssisələrinin yaradılmasına səbəb olub. 2012-ci il ərzində 60 sənaye müəssisəsi istifadəyə verilmiş, 80-dən çox sənaye müəssisəsinin tikintisi isə hazırda davam etdirilməkdədir.

O cümlədən:

-Yanvar ayında “DET AL” Alüminium MMC-nin Gəncə alüminium zavodu kompleksinin açılışı olmuşdur. 2008-ci ildə təməli qoyulan kompleksdə məhsul istehsalı 3 zavodda sistemli şəkildə həyata keçirilir. Birinci mərhələdə yeni zavodda ildə 50 min ton ilkin alüminium istehsal edəcək 240 kiloamperlik 84 elektroliz təknəsi quraşdırılmışdır. Bu təknələrdə yüksək keyfiyyətli A-8, A-7E, A-7, A-6 markalı texniki baxımdan təmiz ilkin alüminium əldə edilir. Gəncədə poladəitmə kompleksinin tikintisi layihəsi çərçivəsində də bir sıra işlər görülmüşdür.

- May ayında Naxçıvan sement zavodunun açılışı olmuşdur. Kəngərli rayonunda 150,6 hektar ərazidə yeni sement zavodu tikilib. Nəticədə son 20 ildə muxtar respublikada investisiya qoyuluşuna görə ən böyük layihələrdən biri reallaşdırılıb. “Naxçıvan Sement” MMC-nin məhsulları muxtar respublikada inşaat sektorunun tələbatını tam ödəməklə yanaşı, xarici bazarlara da ixrac olunacaq. Tezliklə bu müəssisə regionun sement bazarında əhəmiyyətli yer tutacaq. Tam gücü ilə işlədiyi zaman müəssisədə üç növbədə 210 nəfər daimi işlə təmin olunacaq. Müəssisənin gündəlik sement istehsalı gücü 800 tondur. Konveyer üsulu ilə işləyən zavodda sement quru üsulla istehsal edilir.

-2012-ci ildə Sumqayıt Texnologiyalar Parkında (STP) polimer məhsulları istehsalı zavodunun genişləndirilməsi başa çatdırılmış, ağır maşınqayırma və dəqiq emal mərkəzləri zavodlarının açılışı olmuşdur. Genişləndirmə işlərindən sonra bu xətlərin sayı artırılaraq, ümumilikdə 25-ə çatdırılmışdır. Müxtəlif təyinatlı boruların istehsalı üzrə ixtisaslaşan zavod hazırda nəinki respublikamızın, o cümlədən regionun ən perspektivli müəssisələrindəndir.

- Aprel ayında Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən Sumqayıtda inşa olunmuş Azgüntex zavodunun açılışı olmuşdur. İnşasına ötən ilin yanvarından başlanılan və Avropa ölkələrinin aparıcı şirkətlərinin ən müasir texnologiyaları əsasında yaradılan Günəş modulları xətti istifadəyə tam hazırdır.

-Həmçinin aprel ayında “Azərsun-Holding” MMC-nin Qazax konserv zavodunun açılışı olmuşdur. İllik məhsul istehsal gücü 21,5 min ton olan zavodun ümumi dəyəri 14 milyon manatdır.

-İyul ayında Qaradağ metal konstruksiyalar zavodunun açılışı olmuşdur. Sahəsi 8 min 600 kvadratmetr olan zavod “Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq, Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsində 4,5 hektar ərazidə inşa edilmişdir. Zavodun ümumi dəyəri 8,6 milyon manatdır. Müəssisənin tikintisinə 2011-ci ilin iyulunda başlanmış və keçən ilin iyununda sona çatdırılmışdır. Zavod xarici ölkələrin müasir texnologiyası əsasında qurulmuşdur.

-Həmçinin iyul ayında Bakının Qaradağ rayonunda “Holcim-Azərbaycan” ASC-nin yeni sement zavodunun açılışı olmuşdur. Üç yüz milyon avro dəyərində olan zavodun təməli 2009-cu ildə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə qoyulmuşdur. Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti bu layihəyə 19 milyon manat məbləğində sərmayə yatırmışdır. Ölkənin qeyri-neft sektoruna yönəldilən bu investisiya Azərbaycan iqtisadiyyatının daha da inkişafına və keyfiyyətli yerli məhsul istehsalının genişləndirilməsinə hərtərəfli təkan verəcəkdir.

-“Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın icrası istiqamətində 2010-cu ilin martından tikintisinə başlanılan və “Akkord Sənaye Tikinti İnvestisiya Korporasiyası” ASC və “Azərbaycan Beynəlxalq Bankı” ASC tərəfindən inşa edilən, ümumi ərazisi 56 hektar olan Qazax sement zavodunda işlərin xeyli hissəsi artıq başa çatdırılmışdır. Zavodun gündəlik istehsal gücü 2500 ton, illik gücü isə bir milyon ton olacaqdır. İnşasına 2010-cu ilin sentyabr ayında başlanan Qazax sement zavodunda bu ilin mart ayınadək sementin istehsalına başlanacaqdır.

-Bakı Gəmiqayırma Zavodunun tikintisi işlərinin bu ilin sentyabr ayında başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

-Cənubi Qafqazda metanol istehsal edən ilk zavodun yaxın müddət ərzində istifadəyə verilməsi planlaşdırılır. Məhsul istehsalına bu ilin əvvəllərində başlanacaqdır.

-Bakı şəhərində gündəlik istehsal gücü 156 min ton olan “Çörək zavodu”nun inşası həyata keçirilir. “Çörək zavodu” layihəsi “ATL Consulting” şirkəti tərəfindən həyata keçirilən nəhəng layihələrdən biridir. və s.

Sənayenin əsas milli gəlir baxımından daha prioritet sahəsi sayılan ağır sənayedə də inkişaf dinamikası müşayiət olunur və dövlətin güclü dəstəyi sayəsində təkcə respublikamız üçün deyil, həm də region üçün strateji əhəmiyyətə malik iri müəssisələrin istehsal gücü artır. Bu gün ağır sənayenin əsas sütunları olan Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Daşkəsən kimi sənaye zonalarında ildə dəyəri 100 milyon dollarla ölçülən məhsul istehsal olunur. “Bakı Steel Kompany”, “DETAL ALÜMİNİUM” MMC-nin “Gəncə Yeni Alüminium Zavodu”, “Dərin Özüllər Zavodu”, “Bakı Poladtökmə Kombinatı”, “Qaradağ-Sement” Sumqayıt Texnologiyalar Parkı (STP) və

digər müəssisələr milli iqtisadiyyatın inkişafında xüsusi çəkiyə malik strateji obyektlərdir.

Son illər sənayeləşmənin şaxələndirilməsi ilə bağlı siyasətin daha da gücləndirilməsi ağır sənayenin bazasının güclənməsinə, böyük sənaye şəbəkəsinin formalaşmasına səbəb olub. Azərbaycan bu sahənin ən qabaqcıl və yeni sahələri üzrə layihələrin icrasına başlayıb, modern innovasiyaların tətbiqini genişləndirib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin təşəbbüsü ilə və rəhbərliyi altında həyata keçirilən konsepsiyaya uyğun olaraq, neft-kimya sənayesinin daha da inkişaf etdirilməsi və istehsalata ən müasir texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı Azərbaycanda ən yüksək beynəlxalq standartlara cavab verən yeni neft-kimya və gübrə kompleksinin yaradılması sahəsində də ciddi işlər həyata keçirilməkdədir.

Respublikada yeni neft-qaz və neft-kimya emalı kompleksinin tikintisi layihəsi çərçivəsində lisenziyalaşdırma üzrə məsləhətçi şirkət kimi «Fluor» mühəndislik şirkəti (ABS) seçilib. Kompleksdə həyata keçiriləcək 40 istehsal prosesindən 27-si üçün lisenziyalar tələb olunur. 2013-cü ilin əvvəlində inşasına başlanmasa planlaşdırılan kompleks çərçivəsində ilk olaraq qaz emalı zavodunun tikintisi nəzərdə tutulur. Bu müəssisə artıq 2017-ci ilin ortalarında istismara verilə bilər. Zavodun istehsal gücü ildə 10 mlrd. kubmetr təşkil edəcək. Layihə çərçivəsində illik gücü 10 mln. ton olan neft emalı zavodu, həmçinin 30-dək neft-kimya məhsulu istehsal edən neft-kimya zavodunun inşası planlaşdırılır. Neft, qaz emalı və neft-kimya kompleksinin (NQNK) tikintisinə bu ilin ortalarında başlanacaqdır. NQNK Azərbaycanda neft –qaz sahəsində həyata keçirilən ən böyük layihələrdən biridir. Gələcəkdə bu kompleksdə 15 mindən çox işçi çalışacaqdır. Kompleksin tikintisinin 2020-ci ildə başa çatdırılması planlaşdırılmışdır. Yeni neft, qaz emalı və neft-kimya kompleksi layihəsinin həyata keçirilməsi nəticəsində Azərbaycan mülki, sosial, infrastruktur və mədəniyyət təminatlı tikinti sahəsində nəhəng nailiyyətlərlə yanaşı, neft emalı və neft-kimya sahəsində də dərin texniki və texnoloji irəliləyiş əldə edəcəkdir. Bu kompleksdə çoxlu sayda ən yeni texnologiyalar tətbiq olunacaq və bir çox növ məhsul və məmulatların idxalından yaxa qurtarmağa imkan verən geniş çeşiddə yüksək keyfiyyətli məhsullar istehsal ediləcəkdir. Xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məqam ondan ibarətdir ki, müasir, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərdən ibarət yeni kadr potensialı yaranacaq, yeni iş yerləri açılacaqdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 21 dekabr 2011-ci il tarixli 548 nömrəli Fərmanı ilə Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı yaradılması neft-kimya kompleksinin reallaşdırılması istiqamətində atılmış ən önəmli addımlardan biridir. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 28 dekabr 2011-ci il tarixli Fərmanı ilə Balaxanı Sənaye Parkının yaradılması məişət tullantılarının emalı (təkrar emalı) və xidmət müəssisələrinin yaradılması istiqamətində ciddi nailiyyətlərin əldə edilməsinə imkan verəcəkdir. Təmali 2009-cu il noyabrın 3-də Prezident İlham Əliyev tərəfindən qoyulmuş, 20 hektar ərazidə inşa olunan və illik emal gücü 500 min ton məişət tullantısı və 10 min ton tibbi tullantı təşkil edən Bakı bərk məişət tullantılarının yandırılması zavodu 10 dekabr 2012-ci il tarixində Prezident tərəfindən işə salındı. Zavod iki xətdən və elektrik enerjisi istehsal edən turbindən ibarətdir. İstismar zamanı tullantıların həcmi 10 dəfə, kütləsi isə 3 dəfədən çox azalacaqdır. Tullantıların yandırılması prosesi nəticəsində alternativ enerji kimi əldə ediləcək elektrik enerjisinin miqdarı ildə 231,5 milyon kilovat/saat olacaqdır. Zavodun fəaliyyəti nəticəsində illik

60 milyon kub metrədən artıq təbii qaz həcmində enerjiyə qənaət ediləcəkdir. Əldə edilən elektrik enerjisi 100 min evin enerji ilə təmin olunmasına imkan yaradacaqdır.

Qeyri-neft sektorunun inkişafının təmin edilməsi və bu sahədə səmərəliliyin artırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş “2011-2013-cü illər üçün qeyri-neft məhsullarının ixracının stimullaşdırılmasına dair Tədbirlər Planı” ölkənin ixrac potensialının artırılmasına müsbət təsir etmiş, ixrac olunan məhsulların keyfiyyəti və çeşidi artmış, xarici ölkələrdə Azərbaycan mənşəli məhsulların tanınması təmin edilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, ixrac potensialının artırılması istehsalçılarda məhsulun keyfiyyətinin, həcmnin və çeşidinin artırılmasına maraq yaratmışdır ki, bu hal qeyri-neft sektorunun inkişafına müsbət təsirini göstərmişdir.

2013-cü ildə istifadəyə verilməsi planlaşdırılan çoxsaylı sənaye müəssisələrinin tikintisi, o cümlədən tikinti materialları, toxuculuq, tikişçilik, parça boyama, kağız emalı və karton, plastik borular və digər plastik məmulatlar istehsalı müəssisələri, karton tara və qofra karton istehsalı fabriki, müxtəlif növ elektrotexniki avadanlıqların istehsalı zavodunun və sair istehsal müəssisələrinin tikintisi davam etdirilmişdir. Bütün bunların nəticəsində qeyri-neft sənayesi üzrə 2013-cü ildə 18,1%, növbəti 3 ildə isə orta hesabla 11,2% artıma nail olunması planlaşdırılır. Həmçinin qeyd etmək istərdik ki, Azərbaycanda sənayenin inkişafını daha da sürətləndirmək, yeni sənaye güclərini yaratmaq məqsədilə Koreyalı mütəxəssisləri cəlb edilməklə “Sənayenin uzunmüddətli İnkişaf Proqramı” hazırlanır.

“Azneftkimyamaş” ASC-yə daxil olan müəssisələr 2012-ci ildə 27,2 milyon manatlıq əmtəəlik məhsul istehsal edilmişdir. Cəmiyyətin müəssisələri tərəfindən alıcılara 24 milyon manatlıq məhsul göndərilmişdir. O cümlədən, Azərbaycan Dövlət Neft şirkətinə 16,6 milyon manat, respublikadan kənara 5 milyon manat məhsul göndərilmişdir. İxrac edilən məhsullar əsasən Rusiya və Qazaxıstana göndərilmişdir.

“Gəncə Avtomobil zavodu” İstehsalat Birliyi üzrə 2012-ci il ərzində əmtəəlik məhsul istehsalı 34901,7 min manat, yüklənmiş mallar 44712,6 min manat təşkil etmişdir. İstehsalat Birliyində 2012-ci il ərzində 435 ədəd MTZ 892 traktor, 143 ədəd MTZ 1221 traktor, 1 ədəd MTZ 80.1, 20 ədəd MTZ 82.1 traktoru, 5 ədəd MTZ 892 və 82.1 bazasında qartəmizləyən, 37 ədəd traktor qoşqusu, 6 ədəd ekskavator DEM-114, 4 ədəd özüyükləyən traktor MUP-351, 412 ədəd kotan dördgövdəli, 92 ədəd kotan beşgövdəli, 161 ədəd xüsusi təyinatlı MAZ 531605, 5 ədəd asfalt doğruyan traktor ESU-150 məhsul istehsal olunmuşdur.

“DetAL Holding” MMC-də hesabat dövründə “Daşkəsən Filizsaflaşdırma” ASC tərəfindən əmtəəlik 199736,00 ton dəmir filizi konsentratı və 13358,70 ton dəmir filizi istehsal edilmişdir. Müvafiq dövr ərzində 190059,00 ton dəmir filizi konsentratı və 11850,00 ton dəmir filizi ixrac edilmişdir. Bundan başqa 26 Dekabr 2012-ci il tarixinə qədər “Yeni Gəncə Alüminium Kompleksi” tərəfindən əmtəəlik 53349,5 ton ilkin alüminium külçəsi istehsal olunmuşdur. Bu dövr ərzində 52778,6 ton külçə ixrac edilmiş, 1575,0 ton məhsul isə daxili bazarın tələbatlarının ödənilməsi üçün yerli şirkətlərə satılmışdır.

“Azneftmaş” ASC-də istehsal olunan məhsullar neft-qazma qurğuları üçün avadanlıqlar, onların ehtiyat hissələri, avadanlıq və qurğuların əsaslı təmirindən ibarətdir. Müəssisədə 2012-ci il ərzində 10377,8 min manatlıq məhsul istehsal

olunmuşdur. İstehsal olunan məhsulun 4886,4 min manatı ARDNŞ-ə, 5491,4 min manatı Rusiya, Ukrayna və Türkmənistan Respublikasına ixrac olunmuşdur.

“Baku Steel Company” MMC-də 2012-ci ildə 602475,8 ton natural ifadədə, 223699,1 manat dəyər ifadəsində məhsul istehsal olunmuşdur. 10680635 natural ifadədə, 44574,1 min manat dəyər ifadəsində məhsul ixrac edilmişdir.

“Azərboru” ASC-də əmtəə məhsulunun həcmi 2012-ci il 11 ayı ərzində 42 694,90 min manat, əmtəə məhsulunun satışı 42053,1 min manat, istehsal məhsulunun faktiki çəkisi 56982,5 ton olmuşdur.

“Bakı Poladtökmə” ASC-də 2012-ci il üzrə əmtəəlik məhsul istehsalı 45 345,2 ton standart pəstah, 925,4 ton pəstah-qeyri standart, 295,8 ton fasonlu tökmə olmuşdur.

“Gilan Lift” MMC-də hesabat dövründə müəssisədə 68 ədəd lift istehsal edilmiş, onlardan 52 ədədi quraşdırılmış, qalan liftlərdə quraşdırılma işləri davam etdirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 15 dekabr tarixli, 230 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “İxrac nəzarətinə düşən mallar üzrə xüsusi icazənin verilməsi” Qaydalarının müddəalarına uyğun olaraq 546 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların idxalına və 181 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların ixracına Nazirlik tərəfindən xüsusi icazə verilmişdir. Xüsusi icazə verilməsi üçün təqdim olunmuş sənədlərdə məlumatların, texniki göstəricilərin düzgünlüyü ehtiyac olduqda yerlərdə yoxlanılmış, xarici iqtisadi əlaqələrin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş malların ixrac nəzarətinə düşən malların siyahısına uyğunluğu araşdırıldıqdan sonra malların idxalına və ixracına xüsusi icazə verilmişdir.

Sahibkarlara maksimum dərəcədə köməklik edilməsi, gələcəyimiz və iqtisadi müstəqilliyimiz üçün Azərbaycanda sahibkarlığın gücləndirilməsi, möhkəmləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə, nazirlik tərəfindən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 2 sentyabr tarixli, 782 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında bəzi fəaliyyət növlərinə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi haqqında Qaydalar”ın tələblərinə uyğun olaraq, nazirliyə müraciət etmiş hüquqi və fiziki şəxslərə xüsusi razılıq (lisenziyaların) verilməsi və müddəti bitmiş lisenziyaların müddətlərinin uzadılması təmin edilmişdir, lisenziya almaq üçün təqdim edilən sənədlərin, verilmiş və dayandırılmış lisenziyaların reyestri aparılmışdır.

Hesabat dövrü ərzində aparılmış araşdırma nəticəsində lisenziyalarının müddəti bitmiş və yeni açılmış məntəqələrdə lisenziyasız fəaliyyət göstərən 64 hüquqi və fiziki şəxs müəyyən edilmiş, onlara məxsus yanacaq və maye qaz doldurma məntəqələrinin fəaliyyətlərinin dayandırılması üçün nazirlik tərəfindən qərar verilmişdir və qərarların surətləri müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti üzrə Ərazi Vergilər İdarələrinə və Rayon İcra Hakimiyyətlərinə göndərilmişdir.

Respublikada fəaliyyət göstərən yanacaq və maye qaz doldurma məntəqələrində lisenziya tələblərinə və şərtlərinə və texniki istismar qaydalarına hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən riayət olunmasına nəzarət davam etdirilir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 20 may tarixli 95 nömrəli qərarının tələblərinə uyğun olaraq, nazirliyə müraciət etmiş hüquqi şəxslərə Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə fəaliyyətə xüsusi icazənin verilməsi təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 may 2006-cı il tarixli 404 nömrəli fərmanının müvafiq bəndlərinin və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 23 noyabr 2004-cü il tarixli 242s nömrəli sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədi ilə, respublikanın yanacaq-energetika sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatlardan, habelə enerji resurslarını istehlak edən dövlət və səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan 12 təşkilat üzrə 111 tabeli qurumlardan 2012-ci il üçün yanacaq-sürtkü materiallarının istifadə limitlərinin proqnoz miqdarları alınmış, təhlil edilmiş, lazımı düzəlişlər edildikdən sonra müəssisə və təşkilatlarla razılaşdırılmışdır.

Hesabat dövrü ərzində 10 təşkilat üzrə 108 müəssisə üçün cari ilə yanacaq-sürtkü materiallarının istifadə normaları təsdiq edilmişdir.

2012-ci il ərzində Respublikada elektrik enerjisi və təbii qazın istehsalı, ötürülməsi və istifadəsində cihaz və avadanlıqların təhlükəsiz və etibarlı istismarının təmin olunmasına, enerjiden səmərəli istifadə edilməsinə, eyni zamanda müvafiq sahədə qanunların, qaydaların və normativ-hüquqi aktların tələblərinə əməl olunmasına Sənaye və Energetika Nazirliyinin Dövlət Enerji Nəzarət və Dövlət Qaz Nəzarəti İdarələri tərəfindən mütəmadi olaraq nəzarət olunmuşdur.

2012-ci il ərzində Dövlət Enerji Nəzarət İdarəsi tərəfindən elektroenergetika müəssisələrində, enerji təchizatı idarələrində, elektrik və istilik enerjisi istehlakçılarında müvafiq qaydada bir sıra zəruri araşdırmalar aparılmış və elektrik qurğularının texniki istismar və təhlükəsizlik texnikası və enerjiden istifadə qaydalarına əməl olunmaması, enerjiden səmərəli istifadə olunmaması, texniki sənədləşmə aparılmadan özbaşına şəbəkəyə qoşulma və digər nöqsanlar aşkarlanmış və belə halların gələcəkdə təkrarlanmaması üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

2012-ci il ərzində İdarə tərəfindən Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə 3268 inzibati protokol tərtib edilmiş, 3268 protokol üzrə qərar qəbul edilərək inzibati cərimələr tətbiq edilmişdir.

2012-ci il ərzində Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsi tərəfindən müxtəlif təyinatlı subyektlərdə dövlət qaz nəzarətinin həyata keçirilməsi məqsədilə qaz resurslarından səmərəli istifadənin və etibarlı istismarın təmin edilməsində mövcud qanunların, normativ-hüquqi aktların və qaydaların tələblərinə əməl olunması vəziyyəti araşdırılmışdır. Araşdırmalar zamanı bəzi hallarda daxili qaz kəmərlərinin və qaz cihazlarının istismara qəbul olunmadığı, layihədən kənar cihazların icazəsiz istismar olunduğu, qazlaşma layihələrinin olmadığı, sayğacların göstəricilərində olan uyğunsuzluğu, sayğacdən kənar qeyri-qanuni qoşulmaların mövcud olması və.s bu kimi nöqsanlar aşkarlanmış və müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti təşkilatlara rəsmi göstərişlər verilmişdir. Bu dövr ərzində idarə tərəfindən Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə 206 sayda inzibati xəta üzrə işə baxılmış və ayrı-ayrı hüquqi, fiziki və vəzifəli şəxslər barəsində protokol tərtib edilərək müvafiq qərarlarla inzibati cərimələr tətbiq edilmişdir.

Müvafiq sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərində keçirilən bütün növ yoxlamalar Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 13 aprel 2010-cu il tarixli 246 nömrəli və 15 fevral 2011-ci il tarixli 383 nömrəli fərmanların icrası olaraq, "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların vahid məlumat reyestrinin forması və aparılması qaydası haqqında Əsasnamə" ilə müəyyən edilmiş müddətdə və qaydada Reyestrə qeydiyyatla alınmaqla həyata keçirilmişdir. Aparılmış hər bir yoxlamanın başa çatmasından sonra nəticəsi barədə bu Əsasnamənin müvafiq bəndində nəzərdə

tutulmuş məlumatlar “onlayn” rejimində göndərilməklə Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və digər xarici dövlətlərin dövlət başçılarına sərəflərinə dair Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Administrasiyasının Rəhbərinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına uyğun olaraq Xorvatiya, Gürcüstan, Qırğızıstan, Çexiya, Tacikistan Respublikası, Belarus Respublikası, Türkiyə Respublikası və s. ölkələr ilə bağlı sənaye və energetika sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığın vəziyyəti, gündəlikdə duran məsələlər və əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərinə dair arayışlar, həmçinin danışıqlar zamanı qaldırılması zəruri olan məsələlər barədə məlumatlar və təkliflər hazırlanıb Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının sənaye və yanacaq-energetika kompleksinin inkişaf etdirilməsi və xarici dövlətlərlə ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə cari ilin müəyyən dövrü ərzində nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən dünyanın müxtəlif dövlətlərinin nümayəndə heyətləri, o cümlədən müxtəlif xarici şirkətlərin rəsmi şəxsləri ilə yüksək səviyyəli görüşlər keçirilmiş və müzakirələr aparılmışdır:

Həmçinin, Azərbaycan Respublikasının sənaye və energetika naziri cənab Natiq Əliyevin sədri olduğu Qazaxıstan, İtaliya, Yunanıstan və Polşa Hökumətlərarası Komissiyalarından ikisinin, yəni 27 sentyabr tarixində Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 9-cu iclası və 27 noyabr tarixində Azərbaycan Respublikası və Polşa Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 5-ci iclası keçirilmişdir. Hər iki iclasın yekunu olaraq müvafiq Protokollar imzalanmış və icrasının təmin olunması məqsədilə aidiyyəti dövlət qurumlarına təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası sənaye və energetika kompleksinin kollektivləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman və Sərəncamlarından, Beynəlxalq və Dövlət Proqramlarından, eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərar və Sərəncamlarından irəli gələn vəzifələrin vaxtında və yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirilməsini bundan sonra da uğurla davam etdirəcəkdir.